

Norsk Folkehjelp Rena v/ Kristian Liberg
Postboks 90
2451 RENA

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2009/3034 ARE-NP-MD
Arkivkode:
423.5/04

Dato:
21.08.2009

Avslag på søknad om dispensasjon for motorferdsel i Hemmeldalen naturreservat - Klagebehandling

Det vises til klage datert 23. mars 2009 fra Norsk Folkehjelp Rena på Fylkesmannen i Hedmark sitt avslag på antall søkte kjentmannsturer på snøskuter i Hemmeldalen naturreservat. Det vises også til fylkesmannen sin oversendelse av klagen datert 22. juni 2009.

Bakgrunn for saken

Den 23. januar 2009 søkte Norsk Folkehjelp Rena om tillatelse til motorferdsel på snødekt mark til blant annet fem kjentmannsturer i området Raudfjellet – Hemmeldalen. Det ble også søkt om motorferdsel for inspeksjon av hengebrua ved Nedre Hemmeldalen og motorferdsel for transport av ved, vedlikeholdsmaterialer og i forbindelse med driften av Dambua.

Fylkesmannen behandlet søknaden den 12. mars 2009. Det ble fastslått at det kan gis dispensasjon til de oppgitte kjøreformålene i medhold av verneforskriftens § 5. Det ble gitt tillatelse til inntil 20 turer for bruk av snøskuter til frakt av ved, vedlikeholdsmaterialer og kioskvarer til Dambua og til retur av søppel. For kjøring i forbindelse med vedlikeholdsarbeider på hengebrua ved nedre Hemmeldalen, ble det gitt tillatelse til 1 tur. Det ble også gitt tillatelse til den aller nødvendigste kjøring for adkomst til arealer vest for søndre Djupa. Når det gjaldt søknaden om kjentmannskjøring hadde fylkesmannen forståelse for ønske om å gjøre seg kjent også i den delen av Åmot vestfjell som inngår i Hemmeldalen naturreservat. Fylkesmannen fant imidlertid at 5 turer hver vinter ikke lot seg forene med verneformålet. Det ble vist til DN's brev datert 1. mars 1999 til fylkesmennene, hvor hovedregelen er at man i verneområder skal gjøre seg kjent uten bruk av kjøretøyer. Det ble også vektlagt at Norsk Folkehjelp Rena ble innvilget to kjentmannsturer forrige vintersesong. Fylkesmannen opplyste at når det foreligger en helhetlig plan som er gjennomgått og vurdert av politiet, vil fylkesmannen være innstilt på å gi tillatelse til en kjentmannstur år om annet etter den vanlige traseen for kjentmannskjøring.

Norsk Folkehjelp påklagde vedtaket i brev datert 23. mars 2009. Det påpekes at det er foreningens primærrområde som er blitt vernet, foreningen har ikke oppsøkt et vernet område med ønske om å gjøre seg kjent. Terrenget det kjøres i er ugjennomtrengelig på sommeren på grunn av store myr og våtmarksområder, samt bjørk og kratt. Utseende og karakter på terrenget endrer seg så mye mellom årstidene at det er nødvendig å gjøre seg kjent på vinteren også. Mannskapenes forutsetninger er forskjellige med hensyn til fysiske og praktiske muligheter til å gjennomføre en så omfattende

kjentmannstur på ski. Dersom de skal ha tilfredsstillende lokalkunnskap er det derfor en forutsetning at de kan gjøre seg kjent i området ved bruk av snøskuter.

Fylkesmannen fant ikke at klagen inneholdt noen nye opplysninger av vesentlig betydning for saken og fastholdt sitt vedtak. Klagen ble derfor oversendt til direktoratet for behandling i brev datert 22. juni 2009.

Direktoratet sin vurdering

Klageinstansen kan etter forvaltningslovens § 34 prøve alle sider av en sak ved klagebehandling, herunder ta standpunkt til nye omstendigheter. Klageinstansen kan videre selv treffe vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Hemmaldalen naturreservat ble vernet ved kgl.res den 24. november 2006. Det er mange formål med vernet jf verneforskriften § 2, blant annet å ta vare på et stort og tilnærmet urørt naturområde og dets landskapsformer. Videre ønsket man med vernet å ivareta det biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser samt sentrale leveområder for villrein. Våtmarksområder med rikt fugleliv og myrlandskap med stor variasjon i myrtyper, ønskes også ivarettatt.

Det er et nasjonalt mål å redusere motorferdselen i utmark til et minimum. I områder som er vernet i medhold av naturvernloven, er det i de fleste tilfelle strengere regler for motorferdsel enn det som følger av motorferdselloven. Dette blant annet for å unngå støy og forstyrrelser av dyrelivet.

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel forbudt i naturreservatet, jf verneforskriften § 3 pkt 4. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, kan allikevel gjennomføres uten fremsettelse av søknad om dispensasjon, jf § 4 pkt. 1. Øvelseskjøring i tilknytning til slike formål krever særskilt tillatelse, jf samme bestemmelse, andre punktum.

Fylkesmannen har avslått søknad om gjennomføring av 5 kjentmannsturer ved Åmot vestfjell med den begrunnelse at 5 kjentmannsturer ikke lar seg forene med verneformålet, samt at det i verneområder legges opp til at man kan gjøre seg kjent uten bruk av motorferdsel. Det ble også tillagt vekt at Norsk Folkehjelp Rena i 2008 fikk innvilget to kjentmannsturer på snøskuter i området.

Direktoratet ga som ovenfor nevnt i 1999 retningslinjer for hjelpekorpsenes bruk av snøscooter i verneområder. Retningslinjene ble utarbeidet i samarbeid med Justisdepartementet og det ble avholdt et møte representanter fra Røde Kors, Norsk Folkehjelp og FORF i den forbindelse. I følge disse retningslinjene skal det i verneområder som hovedregel ikke benyttes kjøretøyer for å gjøre seg kjent. Ved avgjørelsen om det skal gis dispensasjon skal det legges vekt på områdets sårbarhet, hensynet til dyrelivet, områdets utstrekning, bruk av området til friluftsliv, utskifting av folk i hjelpekorpsene og lignende.

Norsk Folkehjelp Rena opplyser at den strekningen de ønsker å gjøre seg kjent i, er på ca 4, 5 mil og at det vil ta 2-3 dager å gjennomføre ruten til fots. Foreningen fikk i fjor dispensasjon for to kjentmannsturer på snøskuter. Det foreligger ingen opplysninger om at det har vært stor utskifting i foreningens medlemsmasse og direktoratet legger til grunn at foreningen har opparbeidet seg en viss kjennskap til området på disse turene. Det er ikke opplyst at det foreligger særskilte geografiske eller menneskelig forhold som skulle tilsi et behov for spesiell kunnskap om området på vinterstid. Norsk

Folkehjelp Rena opplyser at området på sommerstid er nærmest ufremkommelig på grunn av våtmarksområder og kratt, og direktoratet antar av den grunn at området er lite attraktivt for utøvelse av friluftsliv i denne årstiden.

Et av kjennetegnene ved urørt natur er stillheten og fraværet av lyder fra menneskelig aktivitet slik som motorferdsel. Også hensyn til dyrelivet tilsier at motorferdselen bør holdes på et lavest mulig nivå. I Hemmeldalen naturreservat er ivaretagelse av sentrale områder for villrein en del av verneformålet. Motorferdsel medfører mye støy som vil kunne virke forstyrrende på villrein og det er av den grunn viktig at motorferdselen begrenses til det strengt nødvendige. Utbredt motorferdsel er ikke forenelig med verneformålet.

På bakgrunn av ovennevnte har direktoratet fattet følgende

vedtak:

Klagen tas ikke til følge. Den påklagede del av Fylkesmannen i Hedmark sitt vedtak datert 12. mars 2009 stadfestes. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre etter forvaltningsloven.

Med hilsen

Berit Lein
Direktør for Arealforvaltningsavdelingen

Olav Nord-Varhaug

Kopi til:
Fylkesmannen i Hedmark Postboks 4034 2306 HAMAR
Åmot kommune
Statens Naturoppsyn